

Eğitimde Drama Dersini Alan Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Yaratıcı Drama Kavramına İlişkin Algıları

Perceptions of Teacher Candidates of Education Faculty Regarding the Concept of Creative Drama

Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN¹ ID, Merve Nihan ERTEKİN KAYA² ID

Geliş Tarihi (Received): 09.01.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 18.12.2024

Yayın Tarihi (Published): 15.03.2025

Öz: Bu çalışmada eğitim fakültesinin farklı anabilim dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının 'yaratıcı drama' kavramına ilişkin algıları incelenmiştir. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi 2023-2024 öğretim yılında seçmeli meslek bilgisi derslerinden biri olan Eğitimde Drama'yı seçen 130 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmanın verileri yaratıcı drama kavramı ile ilgili 'metafor' yazma yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın katılımcılarından "yaratıcı drama ... gibidir; çünkü ... ." sorusuna yanıt vermeleri beklenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Eğitimde Drama dersini alan eğitim fakültesi öğrencilerinin yaratıcı drama kavramına ilişkin seksen (80) farklı metafor ürettikleri belirlenmiştir. Yaratıcı drama kavramına ilişkin en çok tekrarlanan metaforların 'oyun', 'ayna' 'hayat' ve 'tiyatro' olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üretilen seksen (80) metafor, yirmi yedi (27) kod ve yedi (7) farklı kategori altında sınıflandırılmıştır. Kod ve kategoriler belirlenirken öğrencilerin ürettikleri metaforu nasıl gerekçelendirdiğinden yola çıkılmıştır. Bulgularda yaratıcı drama kavramının; öğrenme ortamına, kişisel gelişime, sosyal becerilere, dil ve iletişim becerilerine katkı sağlayan yönleri ile içeriği ve öğeleri, hayata olumlu etkisi olarak algılandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, Eğitimde Drama, Metafor, Öğretmen Eğitimi.

&

Abstract: The study aims to examine the perceptions of teacher candidates from different departments at the faculty of education regarding the concept of 'creative drama'. 130 students were included in this research who chose Drama in Education, one of the elective vocational courses at Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education in the 2023-2024 academic year. The data for the research were collected by having participants write metaphors about the concept of creative drama. The participants of the study were expected to answer the "creative drama is like ...; because... ." According to the results of the research, it was determined that the students of the faculty of education who took the 'Drama in Education' course produced eighty (80) different metaphors regarding the concept of creative drama. It was concluded that the most repeated metaphors regarding the concept of creative drama are 'game', 'mirror', 'life', and 'theatre'. The eighty (80) metaphors produced were classified into twenty-seven (27) codes and seven (7) different categories. When determining these codes and categories, how students justified the metaphor was considered. These categories were determined as creative drama a 'contribution to learning environment', 'self-knowledge', 'content and elements of creative drama', 'creativity-enhancing aspect', 'positive impact of creative drama on life', 'contribution to social skills', 'contribution to language and communication skills.

Keywords: Creative Drama, Drama In Education, Metaphor, Teacher Training.

Atıf/Cite as: Barışeri, Ahmethan, N., Ertekin Kaya, N., M. (2025). Eğitimde drama dersini alan eğitim fakültesi öğrencilerinin yaratıcı drama kavramına ilişkin algıları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 110-132, <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2025..-1416897>.

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuelt>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

¹ Sorumlu Yazar: Doç. Dr. Nurtuğ Barışeri Ahmethan, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD, nahmethan@erbakan.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-7494-8182

² Dr. Merve Nihan Ertekin Kaya, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD, mnertekin@gmail.com, ORCID NO: 0000-0002-1775-5640

1. GİRİŞ

Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından öğretmenlikle ilgili düzenlemelerde 2017'de Öğretmen Strateji Belgesi (2017-2023) kabul edilmiş ve Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri yeniden tanımlanmıştır. Buna göre öğretmen eğitiminde teori ve uygulama arasındaki dengenin korunması, teoriyle uygulamanın bütünleştirilmesi ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bu çok yönlü yeterlikleri kazanabilmek için nitelikli bir eğitim hedeflenmiştir (MEB, 2017). Bununla birlikte Bologna süreci kapsamında müfredatta en az %25 oranında seçmeli derslere yer verilmesi istenmiş ve seçmeli ders havuzları oluşturulmuştur (YÖK, 2018). Lisans programı çerçevesinde; alan eğitimi, genel kültür bilgisi ve meslek bilgisi alanlarında çeşitli seçmeli derslerden sorumlu olan öğretmen adaylarına, kendi ilgi ve istekleri doğrultusunda dersleri tercih edebilme fırsatı tanınmıştır. Eğitimde Drama dersi eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına sunulan seçmeli meslek bilgisi derslerinden biridir. Meslek bilgisi seçmeli dersleri, ilgili anabilim dallarının programları altında değil; program ayrımı yapılmadan fakülte dersleri olarak bütün öğrencilere açılmıştır. Bu anlamda bu ders farklı anabilim dallarından oluşan öğrencilerle yapılmaktadır. Eğitimde Drama dersi bir dönem içinde haftada 2 teorik saat olarak planlanmıştır. Ders içeriği; *“Drama ve yaratıcı dramanın temel kavramları (drama, yaratıcılık, yaratıcı drama, oyun ve tiyatro pedagojisi, iletişim-etkileşim, rol oynama, doğaçlama, eylem, dramatik oyun, çocuk tiyatrosu, kukla, pandomim vb.); yaratıcı dramanın aşamaları, boyutları ve öğeleri; rol oynama ve doğaçlama; yaratıcı dramanın tarihçesi; toplumsal olaylar ve yaratıcı drama ilişkisi; eğitimde dramanın uygulama basamakları; eğitimde dramada yararlanılabilecek kaynaklar; yaratıcı drama ders planının hazırlanması ve uygulanması; dramanın bireysel ve sosyal gelişime katkısı”* (YÖK, 2018, s. 34) olarak belirlenmiştir.

Dramayı, San (1991) doğaçlama ve rol oynama gibi tiyatro ve drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde yapılan bir eylem olarak tanımlamaktadır. Burada katılımcılar bir yaşantıyı, olayı, fikri, eğitim ünitesini, soyut bir kavramı, davranışı eski bilişsel örüntülerinin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırır ve canlandırır. ‘Yaratıcı Drama’ oyunu ön plana çıkaran ve katılımcılar tarafından ciddiye alınan, *“eğlenme ve haz alma”* duygularını yaşatan bir süreçtir (San, 1991, s. 2).

Nickel’e (1984) göre, yaratıcı drama; yaratıcılık (sanat ve aynı zamanda sosyal hayal gücü alanında), duyarlılaştırma (günlük hayatla ilgili dokunma, görme, işitme duyularının eğitimi), doğaçlama dönüşüm becerisinin eğitimi, esneklik (hızlı değişen olaylara sürekli uyum), orijinallik (bireyin kendisini keşfetmesi ve gruba karışması), terapötik etki (duygusal denge), iş birliği (grup çalışması), bedensel etki (beden çalışması, bedeninin olanaklarının geliştirilmesi) üzerine çalışır (akt. Tüzün & Adıgüzel, 2022, s. 85). ‘Eğitsel Drama’ ise öğretme öğrenme işlevine yönelik yapılan yaratıcı drama etkinliklerini kapsamıştır.

Van de Water’a (2021) göre sanat ve yaratıcılık; beden, duygular ve zihin arasındaki bağlantılarda önemli bir rol oynar. Buna göre dramanın bireyin eğitiminde; biliş, duygu, hareket ve yaratıcılığı bir araya getirmesi ve ilişkilendirmesi sebebiyle bir eğitim aracı olarak vazgeçilmezdir ve gerçekçi durumları yapay ortamlarda dolaylı olarak deneyimlemenin ve keşfetmenin bir öğretim yöntemi olabileceğini belirtir. Özellikle çoklu zekâ teorisi, bütünleştirici, somutlaştırılmış ve bağlamsallaştırılmış öğrenme, kültürel çeşitlilik ve farkındalık, sosyal öğrenme ve nörobilimsel araştırmalara dayanan öğretme ve öğrenme teorilerinde de beden, duygu ve zihin ilişkileri önemle vurgulanmaktadır. Bu ilişkiler eğitim sistemi içinde yaratıcı dramanın kullanılması yolu ile güçlenecek ve öğrencinin yaratıcılık ve estetik gelişimini, eleştirel düşünme yeteneğini, sosyal gelişim ve birlikte çalışma isteğini, moral ve manevi değerlerini keşfetmesini sağlayacaktır (Ömeroğlu, 1990). Bunlarla birlikte, öğrencinin kendine güven duyması, dil ve iletişim becerilerini etkili şekilde kullanması, farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazanması, hayal gücü, hislerini ve düşüncelerini ifade etmesi yönlerinin de geliştiğine işaret eder. Eğitimde drama; bireyin tüm bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış alanlarını geliştirirken öğrencilerin kendilerini tanımlarını, yeti ve yeteneklerini keşfetmelerini, grup arkadaşlarını tanımlarını, kendini

onların yerine koyabilmelerini, bir olgu ya da çeşitli yönleriyle irdelemelerini, oynayarak, yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadır (Adıgüzel, 2018, s. 80; San 1990, 1998, akt. Adıgüzel, 2018, s. 79).

Eğitimde dramanın amaçlarına ulaşabilmesinin ve öğretmen adaylarının eğitimde dramayı bir yöntem olarak benimseyerek öğretmenlik hayatlarında kullanmasının yolunun yaratıcı drama olgusunu kavramış olmalarından geçtiği düşünülmektedir. Eğitimde Drama dersinin kazanımı iki yöne hizmet etmektedir. Birincisi, öğretmen adayının kendini ve kendi yaratıcılığını keşfetmesidir ki; yaratıcı ve estetik gelişim, eleştirel düşünme, sorgulama becerileri, problem çözme becerileri, birlikte çalışma istekleri, özgüven, karar verme ve dil-iletişim becerileri gibi özellikleri kapsar ve kişilerin var oluşlarını sergileyen önemli göstergelerdir. İkincisi ise öğretmenlik mesleğini yaparken öncelikle etkili öğretim teknikleri açısından dramayı bir eğitim aracı olarak nasıl kullanabileceğini bilmesi ve bu öğretim yolunun çocukların gelişimlerdeki katkısının önemi konusunda farkındalık kazanmasıdır. Bu kazanımlar her ne kadar Eğitimde Drama dersinin ölçme değerlendirme sürecinde tespit edilse de öğretmen adaylarının drama uygulamalarına ilişkin algılarının da incelenmesi önemli görülmüştür.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmada “Eğitimde Drama dersini alan öğretmen adaylarının yaratıcı drama kavramına ilişkin algıları nelerdir?” problem cümlesinden yola çıkarak, öğretmen adaylarının yaratıcı drama kavramına ilişkin algılarının metafor yoluyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda alt problemler şunlardır:

1. Eğitimde drama dersini alan eğitim fakültesi öğrencilerinin yaratıcı drama kavramına ilişkin algıları nelerdir?
2. Eğitimde drama dersini alan eğitim fakültesi öğrencilerinin yaratıcı drama kavramını açıklamak için ortaya koydukları metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategorilerde incelenebilir?

1.2. Araştırmanın önemi

Yaratıcı drama; bilişsel, duyuşsal, sezgisel, devinimsel öğrenmeleri bütünleştirip harekete geçiren bununla birlikte uyumlu, sosyal bir kişilik gelişimini destekleyen güçlü bir öğrenme aracıdır. Tüm alan öğretmenlerinin yaratıcı dramayı derslerinde kullanabilmeleri için gerekli yeterliliklere ve zihinsel farkındalıklara sahip olmaları gerekmektedir. Eğitim Fakültelerinde verilen Eğitimde Drama dersi yoluyla bu yeterlilik ve farkındalıkların kazanılacağı düşünülmüştür. Alanyazın tarandığında drama ile ilgili çalışmaların genellikle yöntem olarak nicel ve nitel yaklaşımların ölçek, anket, yarı yapılandırılmış görüşme formu, odak grup görüşmeleri, yarı deneysel desenler kullanılmış olduğu görülmektedir. Adıgüzel (2009), Kalyon ve Aksoy (2017), Gündoğan ve Ergenekon (2019), Yazar Kaptan ve Oğuz Namdar (2021) tarafından yapılan ve metafor tekniği ile veri toplayan çalışmaların tüm branşlardaki öğretmen adaylarını kapsamadığı görülmüştür. Bu araştırma metafor veri toplama tekniği kullanarak tüm alandaki öğretmen adaylarıyla yapılması ile alanyazına katkı sağlama bakımından önem taşımaktadır.

Ayrıca bu araştırma Eğitimde Drama dersine katılan öğretmen adaylarının yaratıcı drama ile ilgili algılarının hangi kavramlarla ilişkilendirildiğini tespit etmek, bu dersin içeriğinin daha etkili ve kapsayıcı şekilde nasıl düzenlenebileceğine ilişkin öneriler sunmak ve hem bu dersin yürütücüsü hem de bu çalışmayı yapan olarak bir öz-değerlendirme yapılmasına olanak sağlaması açısından önemlidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Olgu ya da fenomen yaşantı içinde deneyimlenen her şeydir (Gedik, 2016, s. 38). Olgubilim (fenomenoloji) bireylerin deneyimi nasıl anlamlandırdıkları ve deneyimi bilince nasıl dönüştürdüklerine odaklanır (Patton, 2002, s. 104). Olgubilim çalışmalarında amaç bir olgu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmak ve bireylerin bu olgu ile ilgili yaşadıkları deneyimlerin özüne inmektir (Cresswell, 2007, s. 78). Van der Mescht (2004, s. 1),

olgubilim araştırmalarının eğitimcilerin ve öğrencilerin deneyimlerinin anlamlandırma sürecinde etkililiğini vurgularken eğitimin karmaşık süreçlerine dair yeni görüşlerin gelişmesinde oldukça önemli olduğuna dikkat çekmektedir.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Ülkemizde eğitim/eğitim bilimleri fakültelerinde 9 bölümde, 25 branşta öğretmen adayları yetiştirilmektedir. Yeni eğitim/eğitim bilimleri fakültesi şablonunda Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Özel Eğitim Bölümü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Temel Eğitim Bölümü, Yabancı Diller Eğitimi Bölümleri vardır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan ve “Eğitimde Drama” meslek bilgisi seçmeli dersini alan 130 öğrenci bu araştırmanın çalışma grubunda yer almıştır. Özel Eğitim ile Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümlerinde okuyan öğrenciler mesleki seçmeli ders olan Eğitimde Drama dersini seçmediğinden araştırmanın çalışma grubunda yer almamıştır.

Katılımcıların devam etmekte oldukları bilim dallarına göre dağılımları aşağıda verilen Tablo 1 de sunulmuştur.

Tablo 1.		
<i>Araştırmaya katılan öğrencilerin devam ettikleri bilim dallarına göre dağılımları</i>		
Bilim Dalı	f	%
Yabancı Diller Eğitimi	37	29,83
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	22	17,74
Temel Eğitim	20	16,12
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi	15	12,09
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	15	12,09
Güzel Sanatlar Eğitimi	14	11,29
Eğitim Bilimleri	7	5,64
Toplam	130	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %29,83’ünün Yabancı Diller Eğitimi Bölümü’nde, %17,74’ünün Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü’nde, %16,12’sinin Temel Eğitim Bölümü’nde, %12,09’u Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü’nde, %12,09’unun Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü’nde, %11,29’unun Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü’nde, %5,64’ünün Eğitim Bilimleri Bölümü’nde öğrenimlerini sürdürmekte olduğu görülmektedir.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Bu araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin yaratıcı drama ile ilgili algılarının belirlenmesi için ‘Metafor tekniği’ kullanılmıştır. Metafor “benzerlik önermek için gerçek anlamı olan bir terim veya deyim farklı bir bağlama uygulandığı bir konuşma şekli” olarak tanımlanır (Sackmann, 1989, s. 465). Lakoff ve Johnson (2003, s. 112) insanların daha az somut ve belirsiz kavramları somutlaştırma eğiliminde olduklarını ve bu nedenle metaforik tanımlara ihtiyaç duyduğunu belirtmişlerdir. Sackmann’a (1989) göre metaforlar soyut fikirleri somutlaştırır, yeni bir fikre anlam kazandırır, bilişsel, duygusal ve davranışsal düzeyde canlandırma yapılmasını sağlar. Metaforların bu özellikleri göz önünde bulundurulduğunda eğitimde drama dersini alan öğrencilerin yaratıcı drama kavramının zihinlerinde nasıl canlandığını ve somutlaştığını görmek; algılarını belirlemek açısından etkili olacağı düşünölmektedir.

Araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin yaratıcı drama ile ilgili algılarını belirlemek amacıyla bir form hazırlanmıştır. Formda “yaratıcı drama ..... gibidir, çünkü.....” ifadesi verilmiş ve öğrencilerden boşlukları kendi görüşleri doğrultusunda tamamlamaları istenmiştir.

2.4. Verilerin analizi

Moustakas'ın (1994) fenomenoloji araştırmasında veri analizi basamakları takip edilmiştir. Buna göre çalışmada veriler numaralandırılarak sıralanmış ve kodlama yapabilmek için metaforların alfabetik bir listesi yapılmıştır. Belirsiz ifadeler içeren (kullanılan metafor ile açıklamanın ilişkilendirilmediği iki veri), bununla beraber aynı veriyi içeren (animasyon metaforunu kullanarak birbirinin yanıtını kopyalayan üç veri) ve cevapsız bırakılan (bir veri) altı veri elenerek araştırma 124 öğrencinin yanıtı ile sürdürülmüştür. Bu aşamada metaforlar geçici olarak kodlanmıştır. Geçici kodlama ve ayıklama aşaması sonrasında toplam 80 adet geçerli metafor bulunmuştur. Bu metaforlar ve metafor ifadeleri tekrar gözden geçirilerek kodlamalar tamamlanmıştır. 80 metafor hakkında oluşturulan 'örnek ifadeler' sayesinde her metafor imgesinin 'yaratıcı drama' olgusunu nasıl kavramsallaştırıldığı incelenmiştir. Benzer kavramlar kategoriler şeklinde gruplandırılmıştır. Metaforlar kategori ve kodlara ayrılırken metaforun kelime anlamı dikkate alınmamış, öğrencinin yöneltilen "yaratıcı drama ... gibidir; çünkü ... ." boşluk doldurma cümlesinde yaptığı açıklama dikkate alınmıştır. Kategoriler oluşturulurken Moustakas'ın (1994, s. 102) "dokusal-yapısal" olarak tanımladığı kişisel deneyim anlamlarını ifade eden ya da aktaran cümlelere önem verilmiştir. Kategorileri en iyi temsil edecek örnek cümlelerle bulgu hem nitel hem de nicel veriler ile sunulmuş iç geçerliği sağlanmıştır. Metaforların hangi kavramsal kategoriler altında olacağına ilişkin görüş almak için daha önce metafor tekniğini araştırmalarında kullanan müzik eğitimi alanında çalışan bir öğretim üyesine ve yaratıcı drama alanında çalışan bir öğretim üyesine başvurulmuştur. Uzman görüşüne başvuruyla öğretim üyelerine 80 adet metafor verisi sunulmuş ve metaforların yoğunlaştığı kavramsal kategorilerin neler olabileceği konusunda fikir yürütmeleri istenmiştir. Bunun sonucunda metaforlar yedi kavramsal kategori altında toplanmıştır. Daha sonra uzmanlardan yeniden seksen adet metaforu uzlaşılan yedi kavramsal kategori altında göstermeleri istenmiştir. Uzman görüşlerine ait liste en son araştırmacı listesi ile karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994, s. 64) formülü (Güvenirlilik= görüş birliği/ görüş birliği+görüş ayrılığı x 100) kullanılarak hesaplanmıştır. Buna göre bu araştırmanın güvenilirliği %93,54 olarak belirlenmiştir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 08-09-2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2023/377

3. BULGULAR

Bu bölümde eğitim fakültesinde Eğitimde Drama dersini alıp araştırmaya katılan 124 öğrencinin Yaratıcı Drama kavramına ilişkin metaforları tablolaştırılarak sunulmuş, araştırma sorularına göre başlıklandırılarak incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3.1. Yaratıcı Drama Kavramına İlişkin Metaforlar

Eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının yaratıcı drama kavramına ilişkin metaforları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo2.

Yaratıcı Drama kavramına ilişkin metaforlar ve frekans ile yüzde dağılımları

Metafor Numarası	Metafor Adı	f	%	Metafor Numarası	Metafor Adı	f	%
1	Ağacın kökleri	1	0,80	41	Kuş	2	1,61
2	Aile	2	1,61	42	Kutup yıldızı	1	0,80
3	Anahtar	1	0,80	43	Lunapark	3	2,41
4	Animasyon	1	0,80	44	Maket	2	1,61
5	Ayna	9	7,25	45	Makyaj sabitleme spreyi	1	0,80
6	Bedenin ve ruhun birlikteliği	1	0,80	46	Matruşka	1	0,80
7	Beyaz güvercin	1	0,80	47	Meyve çekirdeği	1	0,80
8	Bisiklet	1	0,80	48	Mucize	2	1,61
9	Blender	1	0,80	49	Müze gezmek	1	0,80
10	Bukalemun	1	0,80	50	Müzik	2	1,61
11	Bulut	2	1,61	51	Nefes	1	0,80
12	Can simidi	1	0,80	52	Oksijen	1	0,80
13	Canlandırma	3	2,41	53	Okul	1	0,80
14	Çayın şekeri	1	0,80	54	Oyun	9	7,25
15	Çelikten heykel	1	0,80	55	Öğrenci	1	0,80
16	Çember	1	0,80	56	Öğretmen	1	0,80
17	Çiçek sulamak	2	1,61	57	Özel Dedektif	1	0,80
18	Çikolata	1	0,80	58	Pamuk şeker	1	0,80
19	Çocuk	2	1,61	59	Paralel evren	1	0,80
20	Çocuk parkı	1	0,80	60	Pit stop	1	0,80
21	Çömlekçilik	1	0,80	61	Portakal	1	0,80
22	Derin sular	1	0,80	62	Problem çözmek	1	0,80
23	Dürbün	1	0,80	63	Renkler	2	1,61
24	Ek kaynak	1	0,80	64	Rüzgârda sallanan ağaç	1	0,80
25	Filizlenen ağaç	1	0,80	65	Saat	1	0,80
26	Futbol	1	0,80	66	Sel	1	0,80
27	Güneş	3	2,41	67	Sihir	1	0,80
28	Günlük	1	0,80	68	Sincap	1	0,80
29	Hayal perisi	1	0,80	69	Spor yapmak	1	0,80
30	Hayat	5	4,03	70	Su	3	2,41
31	Hazine kutusu	2	1,61	71	Tamirat	1	0,80
32	Heykeltraşlık	1	0,80	72	Tanışma	3	2,41
33	Işık	1	0,80	73	Teknoloji	1	0,80
34	İnkılaplar	1	0,80	74	Tiyatro	4	3,22
35	İp atlamak	1	0,80	75	Tiyatro sahnesi	1	0,80
36	İskambil oyunu	1	0,80	76	Unutulmayan bir film	1	0,80
37	Kan	1	0,80	77	Uzun bir yolda yürümek	1	0,80
38	Kâşif	1	0,80	78	Yara bandı	1	0,80
39	Keşif	2	1,61	79	Yemek yapmak	1	0,80
40	Kitap	1	0,80	80	Yurtdışı seyahati	1	0,80
Toplam				124			

Tablo 2 incelendiğinde yaratıcı drama kavramına ilişkin, 124 öğrenci tarafından 80 farklı metafor üretildiği görülmektedir. Üretilen metaforların 60'ı (%48,38) tek bir öğrenci tarafından ifade edilirken 64'ünün (%51,62) tekrarlanma sayıları 2 ile 9 frekans arasında değişim göstermiştir. Öğrencilerin en çok kullandıkları metaforlar 'ayna' (f=9), 'oyun' (f=9), 'hayat' (f=5) ve 'tiyatro' (f=4) olarak belirlenmiştir.

3. 2. Yaratıcı Drama Kavramına İlişkin Metaforların Kategorisi ve Kodları

Tablo 3.

Yaratıcı Drama Kavramına İlişkin Metaforların Kategorisi ve Kodları ile Frekans ve Yüzde Dağılımları

Sıra	Kategori	Kod	Metafor	f	%
1	Yaratıcı dramanın öğrenme ortamına katkı sağlayan yönüne ilişkin algılar	Öğretim tekniği	inkılaplar, yemek yapmak, ek kaynak, yara bandı, çocuk parkı, yurtdışı seyahati, bukalemun, kutup yıldızı, oyun, öğretmen, can simidi, tiyatro, güneş, blender, aile	15	12,09
		Eğlenerek öğrenme	renkler, oyun(4), mucize, çayın şekeri, sihir, lunapark, teknoloji	10	8,06
		Kalıcı öğrenme	çelikten heykel, pit stop, bisiklet, bulut, ağacın kökleri, meyvenin çekirdeği, makyaj sabitleme spreyi	7	5,64
		Aktif öğrenme	Sincap	1	0,80
		Toplam		33	26,61
2	Yaratıcı dramanın kişisel gelişime katkı sağlayan yönüne ilişkin algılar	Kendini tanıma	kuş, ayna, keşif, kaşif, futbol, oyun, tanışma(2), problem çözmek, lunapark, çömlekçilik, keşif, derin sular, hazine kutusu, filizlenen ağaç	15	12,09
		Motivasyon	güneş, çikolata, spor yapmak, pamuk şekeri, müze gezmek	5	4,03
		Yeteneklerin ortaya çıkması	mucize, özel dedektif, okul	3	2,41
		Farklı bakış açısı kazanma	paralel evren, hayal perisi	2	1,61
		Özgüven geliştirme	ayna, oyun	2	1,61
		Rahatlama	nefes, ayna	2	0,80
		Farkındalık kazanma	Tamirat	1	0,80
		Problem çözme	Ayna	1	0,80
		Toplam		31	25
3	Yaratıcı dramanın içeriğine ve öğelerine ilişkin algılar	Yaşantılardan yola çıkma	aile, hayat (3), ip atlamak, müzik, canlandırma, dürbün, oyun	9	7,25
		Akış	su, matruşka, kitap, sel, çember, renkler	6	4,83
		Canlandırma	canlandırma, tiyatro (2), animasyon	4	3,22
		Süreçten hedefe ulaşma	maket, hayat, tiyatro, maket	4	3,22
		Keşif	hazine kutusu, lunapark	2	1,61
		Anda olmak	bedenin ve ruhun birlikteliği	1	0,80
		Liderlik	Hayat	1	0,80
		Esneklik	Öğrenci	1	0,80
		Toplam		28	22,58

Tablo 3'ün Devamı

4	Yaratıcı dramanın yaratıcılığı geliştiren yönüne ilişkin algılar	Özgür ortam sağlama	anahtar, çocuk, oyun, kuş, beyaz güvercin	5	4,03
		Özgünlük	ayna, heykeltıraşlık, unutulmayan bir film, rüzgarda sallanan ağaçlar	4	3,22
		Hayal gücü gelişimi	iskambil oyunu, bulut, çocuk	3	2,41
		Toplam		12	9,67
5	Yaratıcı dramanın hayata olumlu etkisine ilişkin algılar	Hayata katkı	müzik, su, saat, çiçek sulamak (2), ışık, kan, portakal, güneş, oksijen	10	8,06
		Toplam		10	8,06
6	Yaratıcı dramanın sosyal becerilere katkı sağlayan yönüne ilişkin algılar	Empati yapma	Ayna (3) canlandırma,	4	3,22
		Paylaşım yapma	Uzun bir yolda yürümek, tanışma	2	1,61
		Toplam		6	4,83
7	Yaratıcı dramanın dil ve iletişim becerilerine katkı sağlayan yönüne ilişkin algılar	Kendini ifade edebilme	su, tiyatro sahnesi, ayna, günlük	4	3,22
		Toplam		4	3,22
Toplam				124	100

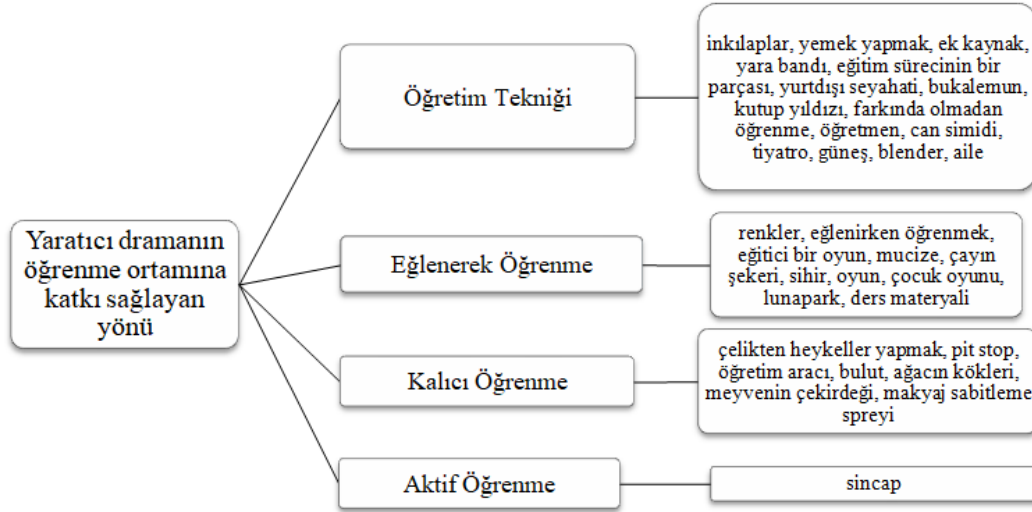
Tablo 3, yaratıcı drama kavramına ilişkin metaforların kategori ve kodlara göre dağılımları ile frekans ve yüzdelik dağılımlarını göstermektedir. Tablo incelendiğinde üretilen 124 metaforun yedi farklı kategoride sınıflandırıldığı görülmektedir.

Tablo incelendiğinde belirlenen ilk kategorinin '*yaratıcı dramanın öğrenme ortamına katkı sağlayan yönü*'ne ilişkin algılar olduğu görülmektedir. Bu kategori öğretim tekniği, eğlenerek öğrenme, kalıcı öğrenme ve aktif öğrenme olmak üzere 4 koddan oluşmaktadır. Bu kategori ile ilgili toplam 33 metafor üretilmiş, öğretim tekniği ($f=15$) ve eğlenerek öğrenme ($f=10$) en çok metafor üretilen kodlar olmuştur. '*Yaratıcı dramanın kişisel becerilere katkısı*' elde edilen verilere göre belirlenen ikinci kategori olmuştur. Bu kategorideki kodlar kendini tanıma, motivasyon, yeteneklerin ortaya çıkması, farklı bakış açısı kazanma, özgüven geliştirme, rahatlama, farkındalık kazanma ve problem çözme olarak sıralanmaktadır. Bu kategoride 31 metafor üretilmiş; en çok metafor üretilen kod $f=15$ metafor ile kendini tanıma olmuştur. Tablo'ya göre belirlenen üçüncü kategori '*yaratıcı dramanın içeriği ve öğeleri*'ne ilişkin algılar olmuştur. Bu kategoride yaşantılardan yola çıkma, akış, canlandırma, süreçten hedefe ulaşma, keşif, anda olma, liderlik ve esneklik olmak üzere 8 kod yer almaktadır. Bu kategoride toplam 28 metafor üretilmiş; en çok metaforun ($f=9$) yaşantılardan yola çıkma kodu altında yer aldığı görülmüştür. '*Yaratıcı dramanın yaratıcılığı geliştiren yönü*' kategorisi özgür ortam sağlama, özgünlük ve hayal gücü gelişimi olmak üzere 3 kod içermektedir. Bu kategori ile ilgili 12 metafor üretilmiştir. '*Yaratıcı dramanın hayatı olumlu etkilemesi*' kategorisi hayata katkı kodu ile incelenmektedir. Bu kategoriye ilişkin $f=10$ metafor üretilmiştir. Tablo 3 '*yaratıcı dramanın sosyal becerilere katkısı*' kategorisinin empati yapma ve paylaşma olmak üzere 2 koddan incelendiğini göstermektedir. Bu kategori ile ilgili 6 metafor üretilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda belirlenen son kategori '*yaratıcı dramanın dil ve iletişim becerilerinin katkısı*' olmuştur. Bu kategori kendini ifade edebilme kodu ile incelenmektedir.

3.2.1. Kategori 1: Yaratıcı dramanın öğrenme ortamına katkı sağlayan yönü

“Yaratıcı dramanın öğrenme ortamına katkı sağlayan yönü” kategorisine ilişkin kod ve metaforlar aşağıda verilen Şekil 1.’de sunulmuştur.

Şekil 1. Birinci Kategoriye Ait Kodlar ve Metaforlar

Bu kategoriye ilişkin üretilen bazı metaforlar aşağıda verilmiştir:

Ö8: “Yaratıcı drama **yemek yapmak** gibidir; çünkü yemek yaparken nasıl doğru malzemeyi kullanarak, her yemeği kendine özel pişirme yöntemine göre pişirerek en güzel ve lezzetli yemeği elde edebiliyorsak yaratıcı drama tekniğini doğru ve etkili bir şekilde kullanarak en iyi öğrenmeyi elde edebiliriz.”

Ö22: “Yaratıcı drama **yara bandı** gibidir; çünkü ezbere dayalı öğretim tekniklerinin çocuklarda ve öğretmenlerde açtığı yaraları sarar, hasarları giderir.”

Ö75: “Yaratıcı drama **can simidi** gibidir; çünkü bazen teknik bilgi denizinde çırpınıp boğulurken yaratıcı drama devreye girer ve bu denizden boğulmadan çıkmamızı sağlar.”

Ö94: “Yaratıcı drama **güneş** gibidir; çünkü sınıfa girerek öğrenciler üzerinde bir aydınlık ve bir ısınma olarak ortamı samimi bir ortam haline getirir.”

Ö102: “Yaratıcı drama **blender** gibidir; çünkü mutfaktaki en temel yardımcı olan blender püre smoothie, çorba yapmak için çok çeşitli şekillerde kullanılır. Yaratıcı drama da kazanımlar veya öğretilmek istenilenler ile öğrenciyi harmanlamamıza vesile olan bir tekniktir.”

Ö77 “Yaratıcı drama **mucize** gibidir; çünkü eğlendirirken öğretir, öğretirken eğlendirir.”

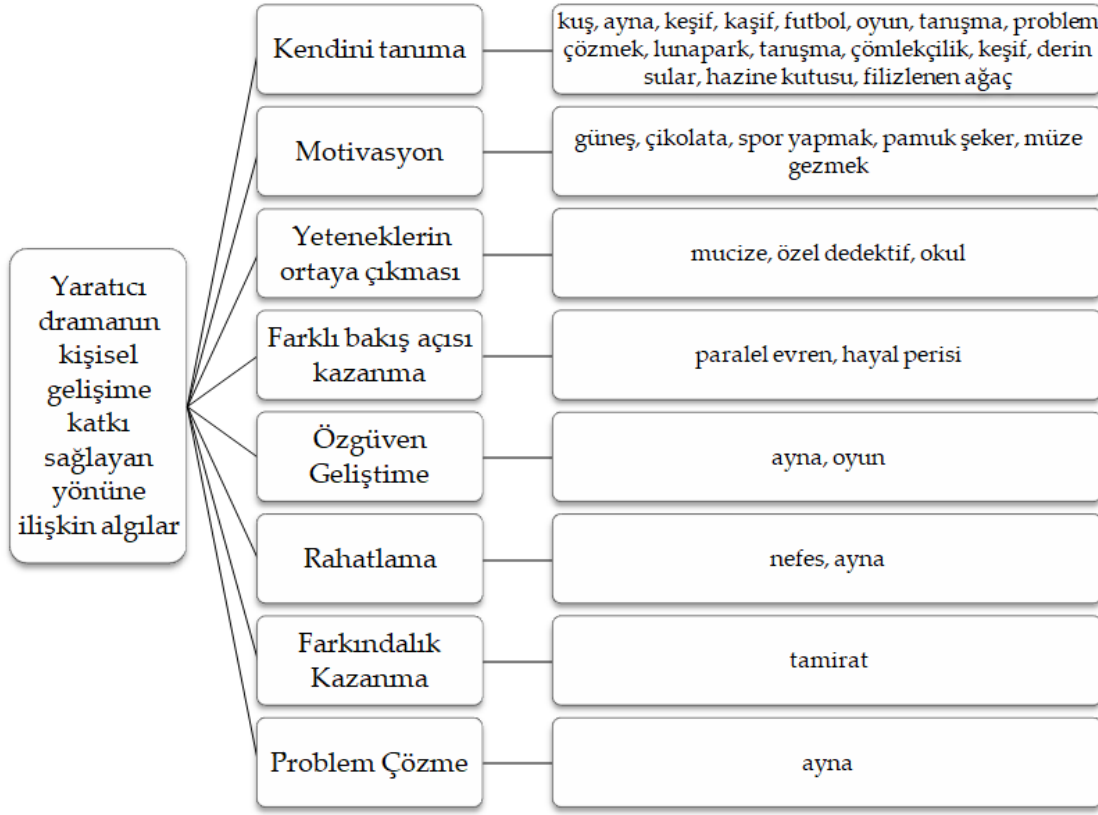
Ö83: “Yaratıcı drama **çayın şekeri** gibidir; çünkü derslere renk katar, tat verir, eğlenceli hale getirir, anlamlandırır.”

Ö10: “Yaratıcı drama **çelikten heykel** gibidir; çünkü kil heykeltıraşlığını ezbere dayalı bir öğretime benzetirsek, çeliği ne su ne rüzgâr etkiler.”

Ö100: “Yaratıcı drama **ağacın kökleri** gibidir; çünkü nasıl ki kökler toprağa bağlanır ve derinlere kadar köklerini salarsa yaratıcı drama da bilgiyi o şekilde içimize işler ve kalıcılığı sağlar.”

3.2.2. Kategori 2: Yaratıcı dramanın kişisel gelişime katkısı

“Yaratıcı dramanın kişisel gelişime katkısı” kategorisindeki kodlar ve metaforlar Şekil 2’de gösterilmektedir.

Şekil 2. İkinci Kategoriyeye ait kodlar ve metaforlar

Bu kategoride üretilen metaforlardan bazıları şunlardır:

Ö40: “Yaratıcı drama **ayna** gibidir; çünkü kişinin kendini keşfetme yoludur.”

Ö43: “Yaratıcı drama **keşif** gibidir; çünkü kendine bilmediği ya da açığa çıkarmada utandığı özelliklerini keşfetmesine katkı sağlar.”

Ö45: “Yaratıcı drama **kaşif** gibidir; çünkü bireylerin içinde sır gibi saklanan yeteneklerin de açığa çıkmasına yardımcı olur.”

Ö21: “Yaratıcı drama **güneş** gibidir; çünkü yeniden doğar ve tüm enerjisiyle içimizi sıcak tutar. Güneş sayesinde yeni bir güne başlamak zor olmaz.”

Ö81: “Yaratıcı drama **okul** gibidir; çünkü insan kendini tanımayabilir ya da kendine karşı acımasız olur. Ancak yaratıcı drama kendinde keşfedemediğin özellikleri yetenekleri görebilmeyi sağlar.”

Ö88: “Yaratıcı drama **hayal perisi** gibidir; çünkü yaratıcı drama yanındayken insan hiç görülmemiş ayak basılmamış dünyalarda gibi hisseder. Hayalleri gerçekleştirir, bakış açısını değiştirir. Hayata farklı pencereden bakmayı sağlar.”

Ö118: “Yaratıcı drama **müze gezmek** gibidir; çünkü zeokli ve ilgi çekicidir. Yaratıcı düşünceyi ve hayal gücünü harekete geçirir. Öğrencilerdeki bu duygu onları öğrenmeye karşı istekli hale getirir.”

Ö66: “Yaratıcı drama **tanışma** gibidir; çünkü yaratıcı dramada yaptığımız etkinlikler sayesinde kendimiz hakkında bilmediğimiz şeyler öğreniyoruz, başkalarını daha yakından tanıyoruz.”

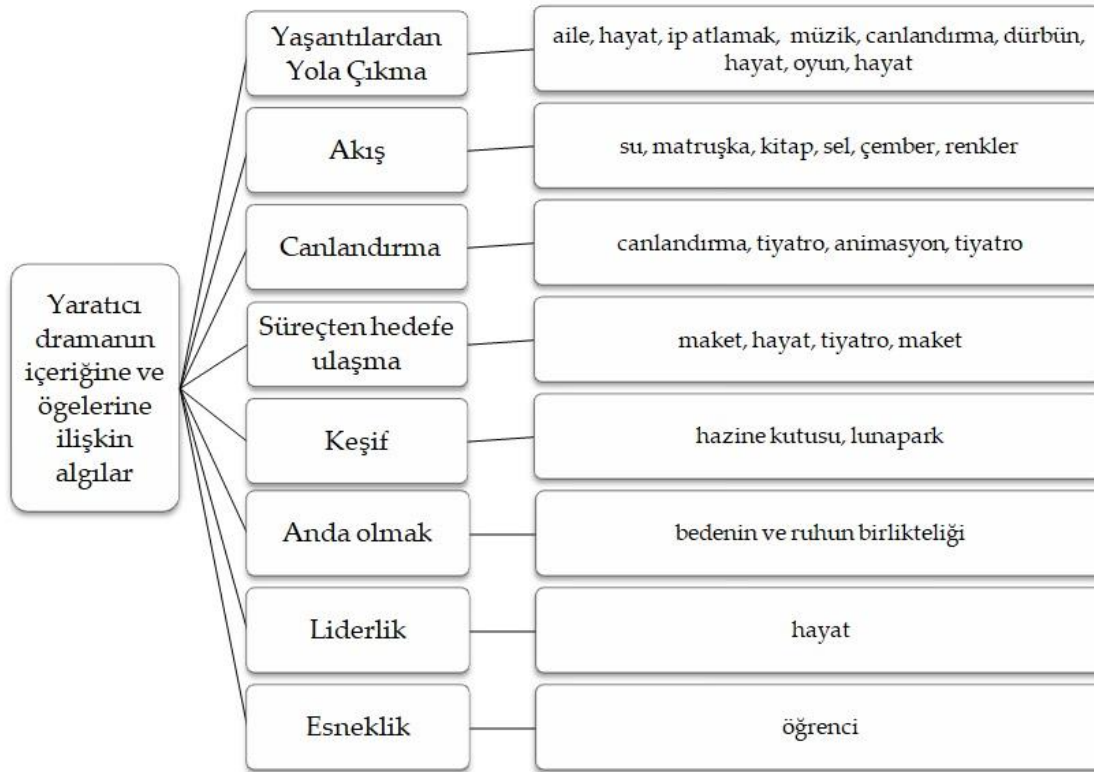
Ö115: “Yaratıcı drama **derin sular** gibidir; çünkü kişi teknikleri uygularken potansiyelini keşfediyor ve gerçek kendini buluyor.”

Ö2: “Yaratıcı drama **paralel evren** gibidir; çünkü herkese bir pencere sunar, farklı bakış açısı sağlar.”

Ö16: “Yaratıcı drama **nefes** gibidir; çünkü yaratıcı drama sayesinde bütün derslerin ve sınavların yoğunluğunu üzerimizden atarız.”

3.3.3. Kategori 3: Yaratıcı dramanın içeriği ve öğeleri

“Yaratıcı dramanın içeriği ve öğeleri” kategorisine ait kodlar ve metaforlar Şekil 3’te gösterilmektedir.

Şekil 3. Üçüncü kategoriye ait kodlar ve metaforlar

Bu kategoriye ilişkin bazı öğretmen adaylarının ifadeleri şu şekildedir:

Ö86: “Yaratıcı drama **dürbün** gibidir çünkü aslında var olduğunu bildiğimiz ama yakından görmediğimiz birçok şeyi canlandırma fırsatı sunarak yakından görmemizi sağlar.”

Ö48: “Yaratıcı drama **matruşka** gibidir; çünkü bitti zannettiğin yerde bile içinden farklı boyutta başka şeyler çıkar.”

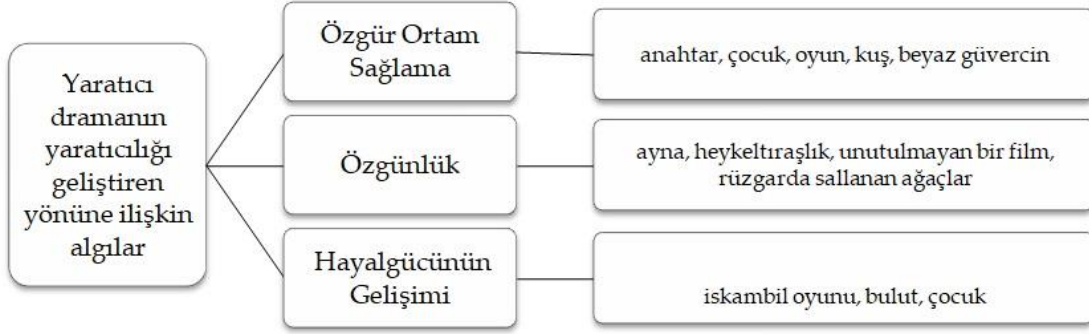
Ö91: “Yaratıcı drama **çember** gibidir; çünkü bir fikir diğerini, diğer fikir de ötekini kovalar böylece yaratıcılık bitmeden devam eder.”

Ö127: “Yaratıcı drama **maket** gibidir çünkü parça parça ve özenli bir şekilde yaratıcı drama teknikleri kullanılır, en sonunda ise maketin bitmiş hali yani yaratıcı drama tekniğinin sonuçları alınır.”

Ö20: “Yaratıcı drama **hazine kutusu** gibidir; çünkü sürprizlerle doludur ve keşfedilmeyi bekler.”

3.3.4. Kategori 4: Yaratıcı dramanın yaratıcılığı geliştiren yönü

“Yaratıcı dramanın yaratıcılığı geliştiren yönü” kategorisine ait kodlar ve metaforlar Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4. Dördüncü kategoriye ait kodlar ve metaforlar

Bu kategoriye ilişkin bazı görüşler şu şekildedir:

Ö9: “Yaratıcı drama **anahtar** gibidir çünkü kendi sınırlarımızın, ön yargılarımızın, çekingenliğimizin utangaçlığımızın ötesine geçmemizi sağlayarak bizi zincirlerimizden kıracak, özgür bırakmış olacaktır.”

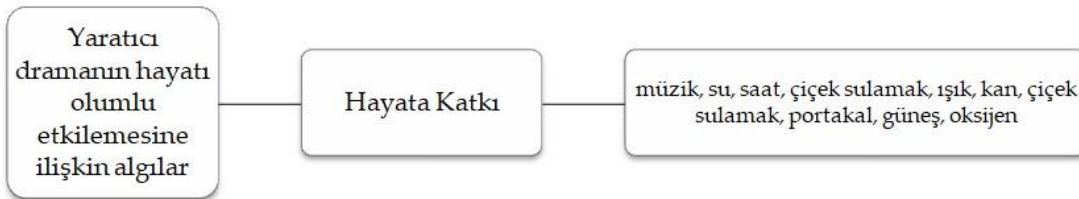
Ö31: “Yaratıcı drama **heykeltıraşlık** gibidir; çünkü tıpkı bir heykeltıraş gibi elinde olan kısıtlı malzemelerle ortaya kimsenin aklına gelmeyecek eşsiz bir ürün çıkarabilir ve herkes bu ürüne baktığında farklı bir anlam çıkarır.”

Ö62: “Yaratıcı drama **rüzgarda sallanan ağaçlar** gibidir; çünkü Sallanan ağaçlar oyuncular, onları sallayan seçtikleri konudur. Sallanma şiddetleri de gövdelerin dalların kalınlığına göre değişir.”

Ö121: “Yaratıcı drama **çocuk** gibidir; çünkü Çok yaratıcıdır, hayal gücü oldukça geniştir ve meraklıdır. Yeni şeyler üretmeye elverişlidir.”

3.3.5. Kategori 5: Yaratıcı dramanın hayatı olumlu etkilemesi

“Yaratıcı dramanın hayatı olumlu etkilemesi” kategorisinde yer alan kod ve metaforlar aşağıda verilen Şekil 5’te gösterilmiştir.

Şekil 5. Beşinci kategoriye ait kodlar ve metaforlar

Bu kategoriye ilişkin üretilen metaforlarla ilgili ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir:

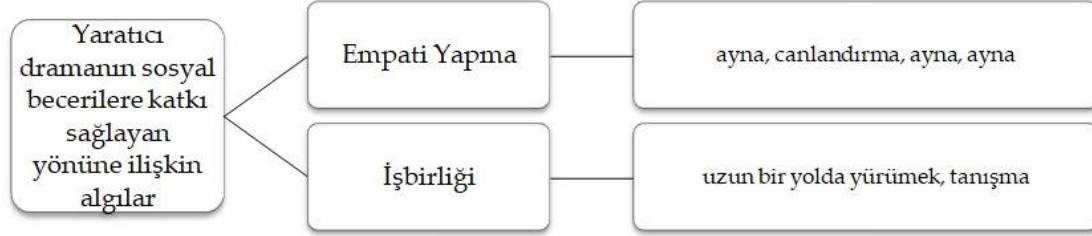
Ö57: “Yaratıcı drama **çiçek sulamak** gibidir; çünkü çiçek insan su ise yaratıcı dramadır. Çiçek su olmadan büyümmez ve çiçek açmaz. Yaratıcı dramanın insana katkıları insanı oluşturan özelliklerdir.”

Ö65: “Yaratıcı drama **ışık** gibidir; çünkü hayatı kolaylaştırır.”

Ö119: “Yaratıcı drama **oksijen** gibidir; çünkü oksijeni göremeyiz ama hissederiz, varlığını biliriz ve onsuz yaşayamayız. Yaratıcı drama da böyledir. Varlığını biliriz ve hayatta çoğu zor durumda bize yardım eli uzatan yaratıcı dramadır.”

3.3.6. Kategori 6: Yaratıcı dramanın sosyal becerilere katkısı

“Yaratıcı dramanın sosyal becerilere katkısı” kategorisindeki kodlar ve üretilen metaforlar Şekil 6’da sunulmuştur.

Şekil 6. Altıncı kategoriye ait kodlar ve metaforlar

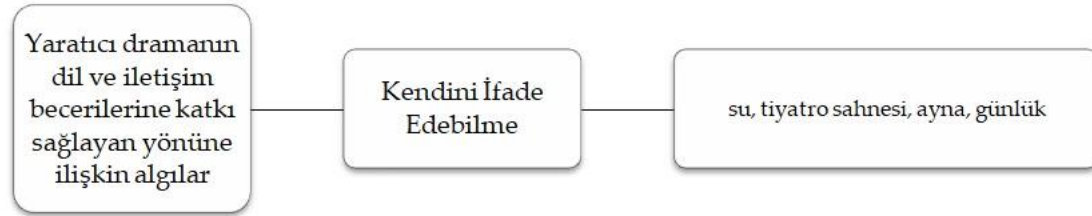
Bu kategoriye ilişkin bazı görüşler şu şekilde sıralanmaktadır:

Ö107: “Yaratıcı drama **ayna** gibidir; çünkü katılımcılar drama uygulamasında kendini bir başkası yerine koyabilme, başkası gibi düşünebilme fırsatı bulurlar.”

Ö64: “Yaratıcı drama **uzun bir yolda yürümek** gibidir; çünkü yolda bir sürü olayla, insanlarla karşılaşabiliriz. Yaratıcı drama bize yolda çok yardımcı olur. İnsanlarla iletişimimiz konusunda, grup olarak çalışabilme konusunda yaratıcı drama yol gösterir.”

3.3.7. Kategori 7: Yaratıcı dramanın dil ve iletişim becerilerine katkısı

“Yaratıcı dramanın dil ve iletişim becerilerine katkısı” kategorisinin kodları ve metaforları Şekil 7’de gösterilmiştir.

Şekil 7. Yedinci kategoriye ait kodlar ve metaforlar

Bu kategoride üretilen metaforlardan bazıları şunlardır:

Ö98: “Yaratıcı drama **ayna** gibidir; çünkü Gördüklerimizi, yaşadıklarımızı, hissettiklerimizi yaratıcı drama sayesinde aktarıyoruz.”

Ö106: “Yaratıcı drama **günlük** gibidir; çünkü katılımcıların düşünceleri, öznel anıları ve bilgileri dışarıya hissettiği ve istediği gibi verebilmesidir.”

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre Eğitimde Drama dersini alan öğrenciler yaratıcı drama kavramına ilişkin 80 farklı, toplam 124 metafor üretmişlerdir. Metaforlar yirmi yedi (27) kod ve yedi (7) farklı kategori altında sınıflandırılmıştır. Üretilen bu metaforlarda öğrencilerin en sık kullandıkları ifadeler ‘oyun’, ‘ayna’, ‘hayat’ ve ‘tiyatro’ olmuştur.

Yaratıcı dramanın özünde oyun vardır ve dramanın çıkış noktasıdır. Adıgüzel (2006) de drama sürecinin; oluşmasını, gelişmesini ve sonuçlandırmasını kurgu ile gerçek arasındaki oyunlar ve oyunsu süreçlere dayandığını belirtir. Ancak yapılan araştırmalarda yaratıcı dramanın aşamaları arasında oyun, doğaçlama ve oluşum gibi kavramlar arasında karışıklıkların yaşandığı görülür. Hazırlık-ısınma çalışmaları aşamasında güven kazanma, uyum sağlama gibi grup dinamiğini oluşturmak için çocuk oyunları ya da türetilmiş eğlenceli oyunların etkin olarak kullanılabilceğini ancak bazı gruplarda eğlenmenin bir amaç haline dönüşmesi durumunda diğer aşamalara geçilemeyeceğini ve oyunların yaratıcı drama etkinliklerin kendisi olduğu ile ilgili yanlış algılamalara yol açabileceği konusuna dikkat çekmiştir. Benzer şekilde Tuluk (2004) da drama ve oyun arasında büyük farklılık ve benzerliklerin bulunduğunu belirtir. Örneğin dramada eğitsel ve sanatsal hedefler olduğunu oyunda ise belli bir amacın olmayabileceğini, drama bir grup etkinliği iken oyunun tek başına oynanabileceğini, dramada çok kesin kurallar yokken oyunun kuralları olduğunu, dramada doğru, yanlışın olmadığını ve sürecin önemli olduğunu ancak oyunlarda sonucun önemli olduğunu vurgular. Bu araştırmada 'oyun' metaforunun sık kullanılması bir kavram karışıklığına işaret edebilir. Nitekim aynı şekilde Kayıran (2018) da öğretmen adaylarıyla yaptığı görüşmede 'Drama' kavramının oluşturduğu çağrışımlarda en çok 'oyun' kelimesinin ortaya çıktığını bulmuştur ve Drama dersinin amacını dersi oyun şeklinde anlatma olarak belirtmişler, sonra yapılan uygulamalarda ise drama kavramını *oyunla canlandırma* olarak değiştirmişlerdir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının 'oyun' metaforunu en çok birinci kategorinin 'Eğlenerek öğrenme' ile ilgili algı kodunda kullandıkları için algılanan 'oyun' un Yaratıcı Drama süreçlerinden farklı olduğu, yukarıda Adıgüzel'in (2006) bahsettiği yanlış algılamaların oluştuğu söylenebilir.

Sık kullanılan diğer bir metafor da '*ayna*'dır. Bu metafor en çok '*Sosyal Beceriler*' ile ilgili kategoride 'Empati yapma' kodlaması altında görülmüştür. Empati kurma becerisinin yaratıcı drama yönteminin etkisinin olduğu Karacil ve Yayla (2018), Gökçearslan ve Altınova'nın (2012) çalışmalarında da görülmektedir. Özellikle yaratıcı dramanın değerlendirme ve yansıtma aşamasında canlandırılan durumlar ve ilişkiler bireydeki bilişsel ve duyuşsal kazanımları ortaya çıkaran önemli bir süreçtir. Bu süreçte bireydeki önyargılar, tepkiler, kararlar değişikliğe uğrayarak, yeni farkındalıklar kazanır ve empati kurması kolaylaşır. '*Ayna*' metaforu '*Kişisel Gelişim*' ile ilgili kategoride farklı kodlar altında dağılmıştır. Bunlar 'kendini tanıma', 'özgüven', 'rahatlama', 'problem çözme' ve 'kendini ifade etme'. Öğretmen adayı '*ayna*' metaforunu kullanarak yaratıcı drama çalışmalarının kendini görmesine, tanınmasına, keşfetmesine, problem çözmeye, rahatlamasına imkân sağlayacağı konusunda bir algı oluşturduğu söylenebilir.

'*Hayat*' metaforu bu çalışmada sıklıkla kullanılan diğer bir metafordur. Gündoğan ve Ergenekon'un (2018) çocuk gelişimi ön lisans öğrencilerinin; Yazar-Kaptan ve Oğuz-Namdar'ın (2021) sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama kavramına ilişkin metaforik algılarını incelediği çalışmalarında da en çok kullanılan metaforun hayat olduğu görülmektedir. Bu araştırmada '*hayat*' metaforu çoğunlukla "yaratıcı dramanın içeriğine ve öğelerine ilişkin algılar" kategorisinde kullanılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı dramayı '*hayat*' metaforu ile sıklıkla açıklama nedenlerinin ilki yapılan derslerin günlük hayattaki gerçeklerle ilişkilendirilmesi olabilir. Bu ilişkilendirme ileriki yıllarda meslek hayatlarında; öğretme-öğrenme ortamlarında, veli-idare ilişkilerinde farklı meydan okumalarla karşılaştıklarında yardımcı olacaktır. Eğitimde Drama dersinin öğretmen adaylarını mesleki hayata hazırlayıcı bir rolü de kapsadığı görülmektedir. Sonuç olarak; öğretmen adaylarının yaratıcı drama çalışmalarını hayat ile ilişkilendirilebilecekleri bir olgu olduğuna ilişkin bir kavrayış geliştirdiği söylenebilir.

Diğer sık kullanılan bir metafor olan '*Tiyatro*' yaratıcı dramanın öğretme-öğrenme yöntemi ile içeriğine ve öğelerine ilişkin algılarda ortaya çıkmıştır. Eğitimde Drama dersinin amacı tiyatro eğitimi vermek değildir, ancak yaratıcı dramanın öncülerinden biri olan Winifred Ward'a göre yaratıcı drama, tiyatronun

çocuklarla birlikte uygulanmak üzere olan okul öncesi eğilimidir (Nickel, 1984b, akt. Tüzün & Adıgüzel, 2022). Eğitimde Drama ders içeriğinde drama ve yaratıcı dramanın temel kavramlarından biri olan tiyatro pedagojisinden bahseder. Tüzün ve Adıgüzel (2022) oyun pedagojisi ve tiyatro pedagojisi alanında öncü olan Hans-Wolfgang Nickel ile ilgili yaptıkları çalışmada, yaratıcı drama ya da informal dramanın pedagojiden geldiğini göstermişlerdir. Wolfgang Nickel, oyun ve tiyatro pedagojisi ile ilgili en temel amacını ve uygulamalarındaki yaklaşımını 18 Mayıs 2013 tarihli atölye notlarından şu şekilde aktarmışlardır:

“Oyun ve tiyatro pedagojisinde pek çok şeyi yapmaya çalışıyoruz. İnsanlar düşünebilmeliler, yazabilmeliler, metin oluşturabilmeliler. Ama hepsi doğaçlama ile olmalı, canlı kalmalı yapılan şey. Hazır bir şey kullanılmıyor. Katılımcılar çocuklar birlikte hareket edebilmeli. Jestlere, mimiklere dayalı oyun oynuyoruz. Çok az makyaj kostüm, maske vs. kullanıyoruz. Çocukların hemen sürece girmesi için bu zorunlu. Çocukların muhteşem oyuncular olmasını değil; düşünmeyi ve hissetmeyi öğrenmelerini istiyoruz...” (akt. Tüzün & Adıgüzel, 2022, s. 85)

Nickel'in ifadesinde ve YÖK'ün (2018) Eğitimde Drama dersinin tanımında da görüldüğü gibi yaratıcı drama canlandırmalarında katılımcılardan mükemmel oyuncular olmaları ve hazır bir metnin oynanması ile ilgili bir beklenti olmadan doğaçlamalar yoluyla kendilerini ifade etmeleri istenmiştir. Sonuç olarak öğretmen adaylarının kullandığı 'tiyatro' ya da 'tiyatro sahnesi' gibi metaforların tiyatro pedagojisi ile ilgili olduğu söylenebilir.

Yaratıcı Drama kavramına ilişkin en fazla metafora sahip kategori 'yaratıcı dramanın öğrenme ortamına katkı sağlayan yönüne' ilişkin algıları kapsamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun öğretmen adaylarından oluştuğu göz önünde bulundurulduğunda üretilen metaforların çoğunluğunun öğretme-öğrenme kategorisinde yer alması yaratıcı drama uygulamalarının eğitimde kullanılmasına ilişkin kazanımlara ulaştığını gösterir. Bu kategoride öne çıkan kod 'öğretim tekniği', 'eğlenerek öğrenme' ve 'kalıcı öğrenme' olmuştur. Bu sonuç araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya bir öğretim yöntemi olarak yaklaştığını, öğretim tekniği olarak kullanmak ve ders sırasında yaşadıkları sorunlara çözüm bulmak için yaratıcı dramaya başvurabileceklerini düşündüklerini göstermektedir. Nitekim Akkocaoğlu-Çayır ve arkadaşları (2016) öğretmenlerle yaptıkları görüşmede yaratıcı dramayı yöntem olarak kullanma gerekçelerini, kalıcı öğrenmeyi sağlama, eğlenerek öğrenme, aktif katılımı ve yaparak-yaşayarak öğrenmeyi sağlama olarak sıralamışlardır. Oğuz ve Beldağ, (2015) sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yaptıkları görüşmelerde de benzer sonuçlar çıkmıştır. Buna göre yaratıcı drama yönteminin kalıcı öğrenme, dersi eğlenceli hâle getirme, etkin katılım, kendini ve çevresini tanıma, yaparak yaşayarak öğrenme, derse ilgi çekme, derse istekli katılım, iletişim becerileri geliştirme, yaratıcılık gibi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin kazanılmasına olumlu etki ettiği ifade etmişlerdir.

Yaratıcı drama, bir yöntem olarak, sahip olduğu tekniklerle; masal yazma (Sevim, 2006), İngilizce öğretimi (Özbahar, 2007), bilim adamlarının yaşam öyküsü (Özdemir & Adıgüzel, 2018), Absürd Tiyatro anlayışının kavranması (Çetinkaya & Adıgüzel, 2018) ile ilgili alanlarda da kullanılmıştır. Bunlarla birlikte 6. Sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinde kullanılan drama yöntem ve teknikleri sayesinde ise öğrencilerin daha iyi performans gösterdikleri, işlenen konuları daha iyi anladıkları, derse odaklanma konusunda sorun yaşamadıkları, derse daha istekli katıldıkları, ders sırasında kendilerini daha iyi hissettikleri ve söz konusu yöntem onların duygularını olumlu yönde etkilediği görülmüştür (Karaosmanoğlu & Adıgüzel, 2021). Alanyazındaki araştırmalara benzer şekilde bu çalışmada da öğretmen adayları yaratıcı drama kavramını öğretme-öğrenme işlevine yönelik yapılan 'Eğitsel Drama' türüyle algılayıp tanımlamışlardır.

Araştırma sonuçlarında ikinci kategori 'yaratıcı dramanın kişisel becerilere katkısı' ile ilgili algıları temsil etmektedir. Bu kategoride en çok üretilen metaforlar "kendini tanıma" olarak kodlanmıştır. Bu sonuç yaratıcı drama etkinlikleriyle öğretmen adaylarının kendileri hakkında bilmedikleri yönlerini, yeteneklerini keşfetmelerine, kendilerini tanımaya yönelik becerilerinin geliştiğine, kişisel becerilerine katkı sağladığına ilişkin düşüncelerin bir göstergesi olabilir. Buna benzer bir sonuç Kaf-Hasırcı, Bulut ve İflazoğlu-Saban'ın (2008) yaptığı çalışmada bulunmuştur. Bu çalışmada yaratıcı dramanın öğretmen

adaylarının bireysel kazanımına ilişkin görüşleri incelenmiş ve 'kişinin öz farkındalığı' temasında en çok ifade edilen kazanımın 'kendini tanıma' kazanımı olduğu bulunmuştur. Öz-yeterlik algısını değerlendiren çalışmalarda da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır (Akkocaoğlu & Gökbulut, 2015). Wright (2006) da araştırmasında yaratıcı drama uygulamalarının benlik kavramı üzerinde önemli etkileri olduğunu ortaya koymuş, bu tür etkinliklerin okullarda kişisel becerilerin gelişimi için bir araç olarak kullanılmasını önermiştir. Makalenin giriş bölümünde Eğitimde Drama dersinin kazanımlarının iki yönlü bir amaca hizmet edebileceği söylenmişti. Bunlardan birincisi, öğretmen adayının kendini ve kendi yaratıcılığını keşfetmesiydi. Bulgular öğretmen adayının kendini tanıma ve keşfetme yolunda yaratıcı dramanın amacına ulaştığı ile ilgili algıları görülmüştür.

Üçüncü kategori '*yaratıcı dramanın içeriği ve öğeleri*' ile ilgili algıları kapsamaktadır. Bu kategoride en çok metaforun yaşantılardan yola çıkma koduna ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. San (1996), yaratıcı dramayı; lider eşliğinde drama tekniklerinden faydalanarak bir konuyu, fikri, olayı, kavramı bireyin yaşantıları yoluyla kendi gözlem ve tecrübelerinin süzgecinden geçirerek canlandırılan süreç odaklı bir grup çalışması olarak tanımlar (akt. Üstündağ 1998, s. 29). Katılımcıların yaratıcı dramaya ilişkin algılarında kendi hayatlarından yola çıkarak bilgi ve deneyimlerini drama etkinliklerine ve canlandırmalara yansıtma gerektiği bilinci oluşmuştur. Bu kategoride üretilen diğer metaforlar incelendiğinde yaratıcı dramanın tanımında yer alan bileşenlere uyumlu olduğu görülür. Akış, canlandırma, süreçten hedefe ulaşma, keşif, anda olma, liderlik ve esneklik gibi kavram ve olgular; yaratıcı drama sürecinde yöntemin bir parçası olarak, ya da bir sanat eğitimi formu olarak ele alınır (Adıgüzel, 2006, s. 23). Bu kavram ve olgular yaratıcı drama disiplinin özelliğidir. Yaratıcı dramanın içeriğine ve öğelerine ilişkin kavram ve süreçleri tanımak ve kavramak oldukça önemlidir çünkü bu süreçler mesleğe başladıklarında kendi alan öğretimlerinde kullanacaklardır.

Araştırma sonucuna göre dördüncü kategori '*yaratıcı dramanın yaratıcılığı geliştiren yönü*' ile ilgili algılar olmuştur. Bu kategoriye ilişkin en çok görüş bildirilen kod *özgür ortam sağlama* olmuştur. Katılımcılar, yaratıcı dramanın yaratıcılıklarını sergilemek için onlara özgür bir ortam sağladığı görüşünü vurgulamakla beraber yaratıcılığa ilişkin metaforların az sayıda üretilmesi, Eğitimde Drama dersinde öğrencilerin yaratıcı yönlerini ortaya çıkartacak tekniklerin derslerde yeterince kullanılmadığı ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Buna göre bu tekniklerin çeşitlendirilmesinin gerekli olduğu söylenebilir.

Araştırma sonucuna göre '*yaratıcı dramanın hayata olumlu etkisi*' araştırmanın beşinci kategorisi olmuş ve hayata katkı kodu ile incelenmiştir. Katılımcıların yaratıcı dramanın hayata olumlu etkisine ilişkin görüşleri dramayı bir öğretim yöntemi olarak algılamak değil kendi kişisel faydaları ve hayatlarına olan katkısına yönelik bir algı oluşturdukları görülmüştür.

Ulaşılan altıncı kategori '*yaratıcı dramanın sosyal becerilere katkısı*' olarak belirlenmiştir. Bu kategoride empati yapma ve iş birliği kodları yer almaktadır. Rowland (2002) yaratıcı dramanın sosyal etkileşimi öğretmek için değerli bir araç olduğunu belirtmiştir. Yaratıcı drama ve sosyal beceriler arasında önemli bir ilişki bulunmasına rağmen öğrencilerin yaratıcı dramaya ilişkin algıların sosyal beceriler üzerinde yoğunlaşmadığı görülmektedir. Öğrencilerin farklı bölümlerde olması, sosyal etkileşimlerinin haftada iki ders saati ile kısıtlı olması ve ders dışında etkileşimlerinin az olması durumu Eğitimde Drama dersinin etkinliklerine de yansımış olabileceği düşünülmektedir.

Bununla birlikte '*yaratıcı dramanın dil ve iletişim becerilerin katkısı*' konusundaki algıların yeterli olmadığı yedinci kategoride görülmüştür. Yaratıcı dramanın sözlü ve sözsüz iletişim üzerine kurulu olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu kategoride daha yüksek sayıda metaforlar üretilmesi beklenmesine rağmen öğrencilerin bu konudaki algıları yeterli değildir. Öğretmen merkezli ders anlatma sistemi içerisinde yetişen öğretmen adaylarının sosyal becerilerle ilişkili olan dil ve iletişim becerilerini gösterebilecek ortamlarda bulunma deneyimlerinin yetersizliği bu sonuca neden olabilir. Eğitimde Drama dersine ait sınıf mevcudunun kalabalık olması onlara sosyal etkileşim ve iletişim için fırsatlar

yaratması beklenirken pasif öğrenme sistemi içerisinde yetişen öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile ilgili algılarının bu ders sonucunda yeteri kadar gelişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimde Drama derslerinin öğrencilerin çemberde birbirleriyle sözlü ve sözsüz iletişim kurmaya elverişli ortamlarda yapılması gerekmektedir. Geleneksel sıralı sınıf düzeninin de derslerin yapılması bu araştırmaya katılan öğretmen adaylarının dil ve iletişim konusundaki algılarını etkilemiştir.

Bu çalışma özelinde, elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Eğitimde Drama dersinde oyunun öğrenme aracı olma işlevinden çıkarak amaç haline gelmesinden dolayı hazırlık-ısınma aşamasındaki oyun etkinliklerinden canlandırma aşamasına geçiş sürecinin etkili olmadığı düşünülmektedir. Bu nedenle bu derste yaratıcı drama kavramının içeriği ve öğelerine ilişkin algıların daha etkili geliştirilebilmesi için Eğitimde Drama dersini bu disiplinde eğitim almış yaratıcı drama liderleri tarafından verilmesi önerilmektedir.
2. Yaratıcı dramanın öğretme öğrenme yöntemi kapsamındaki aktif ve kalıcı öğrenme konularında ve sosyal beceriler ile dil-iletişim becerilerine ilişkin kazanımlarda fiziksel mekân, zaman, sınıf mevcudu, materyal gibi şartların Eğitimde Drama dersi için sağlanması önerilmektedir. Bununla birlikte eğitim fakültesindeki diğer derslerin de öğrenci merkezli bir anlayış ve düzende yapılması Eğitimde Drama dersini destekleyecektir.
3. Algıların gelişmesi ve çeşitlenmesi için yaratıcı drama tekniklerinden faydalanarak, etkileşimli bir ortamda üretilen metaforların canlandırılması ve sürecin değerlendirilmesi önerilebilir. Bu öneri ile farklı katılımcıların algılarının paylaşılmasıyla zengin öğrenme ortamının oluşturulmasının yanı sıra yaratıcı drama tekniklerinin veri toplama aracı olarak kullanılması düşünülebilir.

Kaynakça/Reference

- Adıgüzel H. Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama dergisi* 17-29.
- Adıgüzel Ö. (2018). *Eğitimde yaratıcı drama*. (2. Baskı). Yapı Kredi Yayınları.
- Adıgüzel, H. Ö. (2009). Determination and comparison of German and Turkish participants' perceptions of creative drama through the metaphor (simile) method. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 25.
- Akkocaoğlu Çayır, N. & Gökbulut, Ö. Ö. (2015) Yaratıcı drama yöntemi ile öğretmen yeterliklerinden kişisel gelişim üzerine nitel bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 252-270.
- Cresswell J. W. (2007). *Qualitative inquiry and reseach design: Choosing among five approaches* (2nd edt) Sage.
- Çetinkaya, Ö., & Adıgüzel, Ö. (2018). Yaratıcı drama ve absürd tiyatro. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 13(1), 2-18.
- Gedik N. (2016). *Olgubilim (Fenomenoloji). Nitel araştırma yöntemleri*, içinde. (edt.Yaşar Özden, Levent Durdu). Anı Yayıncılık.
- Gökçearslan, Ç.E. & Altınova, H. (2012). Sosyal hizmet eğitiminde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin empati becerisine etkisi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(2), 133-149.
- Gündoğan, A. & Ergenekon, E. (2019). "Drama hayattır" bir metefor analizi çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(4), 1777-1786.
- Kaf-Hasırcı, Ö., Bulut, M. S. & İflazoğlu-Saban, A. (2008). Öğretmen adaylarının yaratıcı dramanın bireysel ve akademik kazanımlarına ilişkin görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 63-83.
- Kalyon, D. Ş., & Aksoy, P. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının "drama" kavramına ilişkin algıları: Bir metafor çalışması. *SDU International Journal of Educational Studies*, 4(2), 110-126.
- Karacil, M. & Yayla, A. (2018). Yaratıcı drama yönteminin öğretmen adaylarının iletişim becerilerine etkisi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi (UEAD)*, 2(2), 1-13
- Karaosmanoğlu, G., & Adıgüzel, Ö. (2021). Bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde yaratıcı drama deneyimine öğrenci gözüyle bir bakış. *Journal of Qualitative Research in Education*, 26.
- Kayran, B. K. (2018). Sınıf öğretmenliği adaylarının yaratıcı dramaya ilişkin algıları ve tutumları üzerine bir çalışma. *Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.31 (2), 679-708
- Keleşoğlu S. & Adıgüzel Ö. (2012). Yaratıcı drama temelli çocuk hakları eğitim programının değerlendirilmesi. Özel Doğaç Yaratıcı Drama Eğitimliği/Liderliği Programı.
- Lakoff G. & Johnson M. (2002). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2017). *Öğretmen strateji belgesi 2017-2023*. Öğretmen yetiştirme ve geliştirme genel müdürlüğü.
- https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/26174415_Strateji_Belgesi_RG-Ylan-26.07.2017.pdf
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Sage.
- Oğuz, A. & Beldağ, A., (2015). Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Turkish Studies*. 10(15), 667-680.
- Ömeroğlu, E. (1990) Anaokuluna giden beş-altı aşındaki çocukların sözel yaratıcılıklarının gelişimine yaratıcı drama eğitiminin etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özbahar, S. Y. (2007). Yaratıcı drama ile İngilizcede sözcük öğretimi. *Çağdaş Drama Derneği*. Yaratıcı Drama Liderlik/Eğitmenlik Programı Yayınlanmamış Bitirme Projesi, Ankara.
- Özdemir, P., & Üstündağ, T. (2009). Fen ve teknoloji alanındaki ünlü bilim adamlarına ilişkin yaratıcı drama eğitim programı. *İlköğretim Online*, 6(2), 226-233.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Thousand Oaks. CA: Sage.
- Rowland, G. E. (2002). *Every child needs self -esteem: Creative drama builds self -confidence through self-expression* (Order No. 3040782). Available from ProQuest dissertations & theses global. (275807476). <https://www.proquest.com/dissertations-theses/every-child-needs-self-esteem-creative-drama/docview/275807476/se-2>.

- Sackmann S. (1989). The role of metaphors in organisation transformation. *Human relations* 42, 463-485.
- San, İ. (1991). Yaratıcı drama: eğitsel boyutlar. *İzmir I. Eğitim Kongresi Bildirileri*, İzmir.
- Sevim, E. (2006). Yaratıcı drama ve masallar. *Yayımlanmamış dernek projesi, Ankara: TC MEB Özel Doğaç*.
- Tuluk, N. (2004). Yaratıcı drama. *Pivolka*. 3 (12), 10-12
- Tüzün, T., & Adıgüzel, Ö. (2022). Hans Wolfgang Nickel'e göre oyun ve tiyatro pedagojisi: bir anlatı araştırması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 17(1), 73-102.
- Üstündağ T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim* 22 (107), 28-35.
- van de Water, M. (2021). Drama in education: Why drama is necessary. SHS Web Conf. 2021, 98, 02009. [CrossRef]
- Van der Mescht H. (2004). Phenomenology in education: A case study in educational leadership. *Indo-Pacific Journal of Phenomenology* 4(1), 1-16.
- Wright P. R. (2006). Drama education and development of self: Myth or reality? *Social Psychology of Education* 9, 43-65. DOI: 10.1007/s11218-005-4791-y.
- Yarar Kaptan, S., & Oğuz Namdar, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama ve değerlere ilişkin metaforik algıları. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-15.
- Yıldız E. & Adıgüzel Ö. (2020). Yaratıcı dramayı yöntem olarak kullanmak: Matematik öğretiminde öğretmen görüşleri. *Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi* 2(2), 109-135.
- Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) (2018). Öğretmen yetiştirme lisans programları. Ankara. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-YetistirmeLisans-Programlari/AA_Sunus_%20Onsoz_Uygulama_Yonergesi.pdf

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

'Drama in Education' course is one of the elective vocational knowledge courses offered to teacher candidates who study in education faculties. Vocational knowledge elective courses are not included in the programs of the relevant departments; but it is given to all students as faculty courses, regardless of program. In this sense, this course is taught with students from different departments. The 'Drama in Education' course is planned as theoretical, 2 hours per week in one semester. The teacher candidate who chooses the 'Drama in Education' course is expected to understand and apply drama as a method in education and use it in his teaching life. It can be said that the achievements of the 'Drama in Education' course have a two-fold purpose. The first is for the teacher candidate to discover himself and his own creativity, and the second is knowing how to use drama as an educational tool in terms of effective teaching techniques and gaining awareness of the importance of this teaching method's contribution to children's development.

This research aims to determine the metaphorical perceptions of education faculty students who choose the drama course in education regarding the concept of creative drama. For this purpose, answers were sought to the following questions:

1. What are the metaphorical perceptions of education faculty students who choose drama course in education regarding the concept of creative drama?
2. In which categories can the metaphors put forward by education faculty students who choose drama in education to explain the concept of creative drama be examined in terms of their common features?

2. METHOD

In this research, phenomenology design, one of the qualitative research methods, was preferred. It was examined how the creative drama experienced through the Drama course in education was perceived by the prospective teachers, how it was interpreted and how these perceptions were combined with their teaching consciousness. To understand these perceptions, the 'Metaphor technique', which is used as a data collection technique in many studies, was used. With this understanding, prospective teachers were asked to fill in the blanks in the statement "Creative drama is like ..., because..." in line with their own views. The study group of this research consists of 130 students who are studying in the 2023-2024 academic year.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

According to the results of the research, prospective teachers who took the Drama in Education course produced 80 different metaphors, out of 124, regarding the concept of creative drama. In these metaphors produced, the most frequently used expressions were 'Play' (f=9), 'Mirror' (f=9), 'Life' (f=5), 'Theatre' (f=4). Metaphors were classified into twenty-seven (27) codes and seven (7) different categories.

A total of 33 metaphors (26.61%), were produced under the first category named as 'Contribution to Learning Environment' and were examined in 4 codes. These codes are named as follows: 'Teaching Techniques' (f = 15), 'Learning with Fun' (f = 10), 'Permanent Learning' (f = 7) and 'Active Learning' (f = 1).

Second category was named as 'Self-Knowledge'. 31 metaphors (25%) were produced in this theme and was examined in 8 codes. These were: 'Self-Awareness' (f=15), 'Motivation' (f=5), 'Emergence of Talents' (f=3), 'Gaining a Different Perspective' (f=2), 'Developing Self-Confidence' (f=2), 'Relaxation' (f=2), 'Awareness' (f = 1), and 'Problem Solving' (f = 1).

Third category was related to the 'Content and Elements of Creative Drama'. 28 metaphors (22.58%) were produced in this category. It is named under 8 codes. 'Based on Experiences' (f = 9), 'Flow' (f = 6), 'Visualization' (f = 4), 'Reaching the Goal Through the Process' (f = 4), 'Discovery' (f = 2), 'Being in the Moment' (f = 1), 'Leadership' (f = 1) and 'Flexibility' (f=1).

Fourth category was perceptions about the 'Creativity-Enhancing Aspect'. 12 metaphors (9.67%), related to this category were produced and examined in 3 codes. These codes; 'Providing a Free Environment' (f=5), 'Originality' (f=4) and 'Development of imagination' (f=3).

In the fifth category, perceptions emerged regarding 'Positive Impact of Creative Drama on Life'. These perceptions were collected in a single code called 'Contribution to life' (f = 10), (8.06%).

In the sixth category, 6 metaphors (4.83%), were produced regarding the perceptions regarding the aspect of creative drama 'Contributions to Social Skills' and were examined under 2 codes: 'Empathy' (f=4) and 'Cooperation' (f=2).

In the seventh category, perceptions regarding the aspect of creative drama that contributes to 'Contributes to Language and Communication Skills'. They were grouped into one code: 'Ability to Express Oneself' (f=4),(3.22%).

This study showed that the most frequently used expressions by the students were 'Play'. The second mostly explained creative drama with the metaphor was 'Life'. The frequent use of the 'Life' metaphor can indicate that Drama in Education course played a role in preparing teacher candidates for life and for professional life as stated in the study of Yazar Kaptan and Oğuz Namdar (2021).

The category with the most metaphors regarding the concept of Creative Drama covers perceptions regarding 'the aspect of creative drama that contributes to the learning environment'. Considering that the study group of the research consists of teacher candidates, the fact that the majority of the metaphors produced are in the teaching-learning category indicates that creative drama applications have achieved gains regarding the use of creative drama in education. The prominent codes in this category were 'teaching techniques', 'learning with fun' and 'permanent learning'. This result shows that the prospective teachers who participated in the research approached creative drama as a teaching method and thought that they could use creative drama to improve their teaching-learning environment and find solutions to the problems they experienced during the lesson.

The 'Self-Knowledge' category, emerged with metaphors regarding the aspect of creative drama that contributes to personal skills. Perceptions were; 'Self-Awareness', 'Motivation', 'Discovery of Talents', 'Gaining a Different Perspective', 'Self-Confidence', 'Relaxation', 'Gaining Awareness' and 'Problem Solving' also emerged. Creative drama activities was perceived as a medium to discover aspects of themselves and talents that they were not aware of them. Similar results have emerged in studies evaluating self-efficacy perceptions. Wright (2006) also revealed in his research that creative drama practices have significant effects on self-concept, and suggested that such activities be used as a tool for the development of personal skills in schools.

The third category was about the perceptions regarding the 'Content and Elements of Creative Drama'. It was concluded that the most metaphors belonged to the 'Based on Experiences' code. When other metaphors produced in this category are examined, it is seen that they are compatible with the components included in the definition of creative drama such as: 'Flow', 'Role Playing', 'Achieving the Goal from the Process', 'Discovery', 'Being in the Moment', 'Leadership' and 'Flexibility'. These concepts are considered as a part of the method in the creative drama process or as a form of art education (Adıgüzel, 2006: 23). The concepts and phenomena that emerge in this theme are characteristic of the creative drama discipline.

In the fourth category, perceptions were regarding the 'Creativity-Enhancing Aspect' of creative drama. The most commented code in this theme was 'Providing a Free Environment'. 'Originality' and 'Development of Imagination' was also perceived in this theme. Although the participants stated that

creative drama provided them with a free environment to display their creativity, it was observed that metaphors related to creativity were produced in small numbers.

Fifth category was perceptions about the 'Positive Impact of Creative Drama on Life' emerged in the 'Contribution to Life' code. The participants' views on the positive impact of creative drama on life. It can be said that prospective teachers perceived drama not only as a teaching method but also as a method that contributes to their life.

Sixth category was regarding the aspect of 'Contributions to Social Skills'. 'Empathy' and 'Cooperation' codes were emerged. In order to provide effective and successful teaching, it is also important for the teacher to communicate effectively with his students in addition to his academic competence.

The last category was named as 'Contributes to Language and Communication Skills'. The metaphors were grouped under 'Self-Expression' code. Creative drama activities are based on verbal and non-verbal communication. Compare to the reseach findings it was expected to have a higher number of metaphors to be produced in this category.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu alıőmada ‘‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi’’ kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan ‘‘Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler’’ başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 08-09-2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2023/377

ARAŐTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazar 1: Araştırmanın tasarlanması, danıőmanlık, raporlaőtırma (%60).

Yazar 2: Yöntemin belirlenmesi, veri analizi, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları (40).

ÇATIŐMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı yoktur. Araştırmada yazarlar arasında çıkar atıőması bulunmamaktadır.